

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy V na poszczególne oceny – I półrocze

Dział	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<i>Kształcenie literackie i kulturowe, tworzenie wypowiedzi, samokształcenie</i>	<p>Stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela. Zna lektury obowiązkowe i uzupełniające we wskazanym przez nauczyciela fragmencie. Podejmuje próbę odczytania tekstów kultury. Ma opanowaną w stopniu dopuszczającym technikę czytania głośnego, podejmuje próbę doskonalenia. Przekazuje treści przeczytanego łatwego fragmentu tekstu, potrafi odpowiadać na</p>	<p>Stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na samodzielne wykonanie zadań typowych. Zna treść lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w tym półroczu. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada na łatwe pytania do tekstu. Ma opanowaną w stopniu dostatecznym technikę czytania cichego i głośnego, podejmuje próbę jej doskonalenia. Zna elementy świata przedstawionego. Potrafi opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na łatwiejsze pytania do</p>	<p>Stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na samodzielne wykonanie zadań typowych i trudniejszych, podejmuje próbę samodzielnego i logicznego myślenia. Zna dobrze treść lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w tym półroczu, orientuje się w problematyce. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada na wszystkie pytania do tekstu kultury. Czyta biegle, stosując zasady prawidłowego przestankowania, doskonali swój warsztat pracy. Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu. Zna i potrafi bardzo dobrze wymienić elementy świata</p>	<p>Potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie, uzasadniać swoje zdanie. Zna lektury obowiązkowe i uzupełniające przewidziane w tym półroczu na poziomie bardzo dobrym, dobrze orientuje się w problematyce. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada na wszystkie pytania do tekstu kultury. Czyta biegle, stosując zasady prawidłowego przestankowania, doskonali swój warsztat pracy. Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu. Zna i potrafi bardzo dobrze wymienić elementy świata</p>	<p>Twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Proponuje rozwiązania oryginalne, jest kreatywny. Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności. Bardzo dobrze zna treść i problematykę lektur obowiązkowych i uzupełniających w tym półroczu. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada biegle na wszystkie pytania do tekstu kultury. Czyta biegle, stosując zasady prawidłowego przestankowania, doskonali swój głosowej interpretacji tekstu, doskonali swój</p>

	<p>bardzo łatwe pytania do tekstu, tworzy łatwe pytania do tekstu.</p> <p>Rozumie różnicę między światem przedstawionym utworu a światem rzeczywistym.</p> <p>Wyodrębnia główne postacie literackie (bohaterów) i wydarzenia.</p> <p>Rozróżnia tekst informacyjny, literacki, reklamowy, wymienia cechy tekstu publicystycznego. Ma ubogi zasób słownictwa.</p> <p>Łączy tytuły utworów z nazwiskami autorów.</p> <p>Rozpoznaje, baśń, powieść, legendę, przysłowie, opowiadanie.</p> <p>Rozumie różnicę między światem przedstawionym utworu a światem</p>	<p>tekstu, tworzy pytania do tekstu. Rozróżnia i podejmuje próbę wskazania funkcji tekstu informacyjnego, literackiego, reklamowego, wymienia cechy tekstu publicystycznego i próbuje go samodzielnie wskazać. Ma przeciętny zasób słownictwa.</p> <p>Odróżnia baśń od innych utworów, zna cechy baśni, legendy, powieści, przysłowia, opowiadania.</p> <p>Wskazuje w tekście poznane środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego i próbuje określić ich funkcje (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój</p>	<p>Zna i potrafi wymienić elementy świata przedstawionego na przykładzie.</p> <p>Potrafi opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na przeciętne pytania do tekstu, potrafi stworzyć pytania zamknięte i pytania otwarte do tekstu, ma dobry zasób słownictwa, zna sposoby bogacenia własnego słownictwa.</p> <p>Rozróżnia i wskazuje funkcję tekstu informacyjnego, literackiego, reklamowego, wskazuje cechy podanego tekstu publicystycznego.</p> <p>Charakteryzuje i ocenia postępowanie bohatera literackiego.</p> <p>Wskazuje w utworach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa.</p>	<p>przedstawionego omawianych utworów uwzględniając szczegóły.</p> <p>Ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje, zna sposoby bogacenia własnego słownictwa i wykorzystuje je w praktyce.</p> <p>Potrafi bardzo dobrze opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na trudniejsze pytania do tekstu, potrafi świadomie tworzyć pytania zamknięte i pytania otwarte do tekstu znając ich celowość.</p> <p>Rozróżnia i wskazuje cechy oraz funkcję tekstu informacyjnego, literackiego, reklamowego, wskazuje funkcję i cechy podanego tekstu publicystycznego.</p> <p>Rozumie i potrafi</p>	<p>warsztat pracy.</p> <p>Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu.</p> <p>Zna i potrafi bezbłędnie wymienić elementy świata przedstawionego omawianych utworów uwzględniając szczegóły.</p> <p>Ma bardzo bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje, świadomie doskonali swój warsztat pracy w tym zakresie.</p> <p>Potrafi bezbłędnie opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na trudne pytania do tekstu.</p> <p>Potrafi świadomie tworzyć pytania zamknięte i pytania otwarte do tekstu znając ich funkcję.</p> <p>Biegłe rozróżnia i wskazuje cechy oraz funkcję tekstu</p>
--	---	--	--	--	---

	<p>rzeczywistym. Poprawnie pisze ramowy plan utworu do krótkiego tekstu. Recytuje krótkie teksty poetyckie oraz fragmenty prozy. Z pomocą nauczyciela wskazuje poznane środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, rym, rytm, refren, epitet, przenośnia, metafora, morał, wątek, akcja). Zna podstawowe zasady korzystania z biblioteki, Internetu, encyklopedii. Zna terminologię związaną z tekstami</p>	<p>utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, wątek, akcja, rym, rytm, refren, epitet, przenośnia - metafora, morał, wątek, akcja). Podejmuję próbę oceny bohaterów literackich, realistycznych i fantastycznych, wyodrębnia zdarzenia i wątki. Zauważa w tekście podstawowe zależności analityczno-interpretacyjne (w tym proste znaczenia przenośne). Próbuje odróżnić w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio ukryte. Określa temat i główną myśl prostego tekstu. Zna zasady i znajduje</p>	<p>Rozumie morał wynikający z utworu literackiego. Wskazuje poznane środki poetyckie i elementy budowy świata przedstawionego na przykładzie, wskazuje ich funkcje (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, wątek, akcja, rym, rytm, refren, epitet, przenośnia - metafora, morał, wątek, akcja). Zna cechy baśni i legendy, odróżnia je i wskazuje morał, zna i odróżnia cechy opowiadania, przysłówia, powieści. Zauważa w tekście</p>	<p>wskazać motywy postępowania bohaterów. Podaje poprawne cechy baśni i jej elementy na przykładzie, zna cechy baśni, legendy, odróżnia je i wskazuje morał oraz przenośne znaczenia, zna i odróżnia powieść, opowiadanie, przysłowie. Próbuje wskazać typy opowiadań. Samodzielnie rozpoznaje i nazywa środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego, potrafi samodzielnie podać przykłady poznanych środków artystycznego wyrazu. (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja,</p>	<p>informacyjnego, literackiego, reklamowego, wskazuje funkcję i cechy podanego tekstu publicystycznego. Rozumie i potrafi wskazać motywy postępowania bohaterów, wyraża przy tym własne zdanie, które potrafi logicznie uzasadnić. Podaje poprawne cechy baśni i jej elementy na przykładzie, zna cechy baśni, legendy, odróżnia je i wskazuje morał oraz przenośne znaczenia we wskazanym utworze, zna i odróżnia powieść, opowiadanie, przysłowie. Rozróżnia typy opowiadań. Samodzielnie, biegle rozpoznaje i nazywa środki poetyckie i</p>
--	---	---	--	--	---

	<p>kultury, podejmuje próbę właściwego odbioru tekstów kultury. Wykazuje się elementarną wiedzą z zakresu życia kulturalnego regionu. W formie ustnego opowiadania przekazuje treść utworu lub jego fragment, w kilku zdaniach opowie o własnych doświadczeniach, poprawnie przedstawia się, wita i żegna. Krótko wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi pisemnej, rozróżnia ich podstawowe cechy gatunkowe (kartkę z życzeniami, pozdrowieniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis</p>	<p>proste informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie. Rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się i znaków komunikacji. Potrafi nazwać swoje reakcje czytelnicze. Odróżnia fikcję od rzeczywistości, realizm od fantastyki. Recytuje krótkie teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji. Dobrze zna terminologię związaną z tekstami kultury, na poziomie przeciętnym dokonuje odbioru tekstów kultury. Wykazuje się przeciętną znajomością życia kulturalnego regionu. Wypowiedzi ustne są</p>	<p>bardziej złożone zależności analityczno-interpretacyjne. Rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście, dostrzega relacje między częściami składowymi w wypowiedzi. Określa temat i główną myśl tekstu. Znajduje informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie, rozróżnia rodzaje encyklopedii. Rozpoznaje znaczenie i funkcje niewerbalnych środków komunikowania się. Konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem. Recytuje teksty</p>	<p>epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, wątek, akcja, rym, rytm, refren, epitet, przenośnia - metafora, morał, wątek, akcja). Wskazuje w utworach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa. Zauważa w tekście trudne i złożone zależności analityczno-interpretacyjne. Znajduje złożone informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie, rozróżnia rodzaje słowników i encyklopedii, zna ich funkcje rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji. Stosuje w praktyce niewerbalne środki komunikowania się. Konfrontuje sytuację bohaterów z własnym</p>	<p>elementy budowy utworu literackiego, potrafi samodzielnie i oryginalnie podać przykłady poznanych środków artystycznego wyrazu (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, wątek, akcja, rym, rytm, refren, epitet, przenośnia - metafora, morał, wątek, akcja). Wskazuje w utworach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa, dokonuje oceny. Zauważa w tekście trudne i złożone zależności analityczno-interpretacyjne. Znajduje złożone</p>
--	---	---	--	--	---

	<p>przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, sprawozdanie). Uczeń stosuje na poziomie koniecznym (proste) zasady ortograficzne, interpunkcyjne, językowe, próbuje stosować poprawną kompozycję.</p>	<p>poprawne pod względem poprawności językowej, uczeń buduje dłużą logiczną wypowiedź. Wypowiada się na poziomie dostatecznym w formach wypowiedzi pisemnej (kartkę z życzeniami, pozdrowieniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, sprawozdanie). Dostosowuje wypowiedź do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej. Formułuje pytania do</p>	<p>poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji. Uczeń odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury. Dostrzega swoistość artystyczną dzieła. Formułuje przesłanie utworu literackiego. Posługuje się terminologią związaną z odbiorem tekstów kultury. Wykazuje się dobrą znajomością życia kulturalnego regionu. Wypowiedzi ustne są dobre pod względem poprawności językowej, tematu, uczeń buduje dłużą logiczną wypowiedź, potrafi uzasadnić swoje zdanie. Wypowiada się w formach wypowiedzi pisemnej na poziomie</p>	<p>doświadczeniem. Recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, uwzględniając zasady głosowej interpretacji. Formułuje przesłanie utworu tekstu kultury. Świadomie i z uwagą odbiera teksty kultury. Wykazuje się bardzo dobrą znajomością życia kulturalnego regionu. Wypowiedzi ustne są bardzo dobre pod względem poprawności językowej, tematu, uczeń buduje dłużą logiczną i uporządkowaną, spójną wypowiedź, potrafi uzasadnić swoje zdanie. Wypowiada się w formach wypowiedzi pisemnej na poziomie bardzo dobrym (kartkę z życzeniami, pozdrowieniami, notatkę, zaproszenie,</p>	<p>informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie, rozróżnia rodzaje encyklopedii i słowników zna ich funkcje, świadomie się nimi posługuje. Stosuje w praktyce niewerbalne środki komunikowania się. Konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem. Wzorcowo recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, z zastosowaniem zasad głosowej interpretacji. Bezbłędnie formułuje przesłanie utworu tekstu kultury. Potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości także regionu. Bierze udział w konkursach; osiąga w nich sukcesy w szkole</p>
--	---	--	--	---	--

		<p>tekstu. Sporządza plan odtwórczy wypowiedzi. Ma średni zasób słownictwa z określonych kręgów tematycznych. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są poprawne. Kompozycja jest na poziomie przeciętnym.</p>	<p>dobrym (kartkę z życzeniami, pозdrowieniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, sprawozdanie). Poprawnie przedstawia się budując dłuższą wypowiedź ustną i pisemną. Biegłe posługuje się cechami poznanych gatunków form wypowiedzi pisemnych. Ma dobry zasób słownictwa z określonego kręgu tematycznego. Prace pod względem języka, ortografii i</p>	<p>podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, sprawozdanie). Buduje dłuższą wypowiedź ustną i pisemną charakteryzującą się bogatym słownictwem i różnorodnością składniową, prezentuje własne zdanie i uzasadnia je. Biegłe posługuje się cechami poznanych gatunków form wypowiedzi pisemnych, stosuje je w praktyce prawie bezbłędnie. Bardzo dobrze dostosowuje styl wypowiedzi do formy. Kompozycja prac jest</p>	<p>i poza szkołą. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych. Wypowiedzi ustne są bardzo dobre pod względem poprawności językowej, tematu, uczeń buduje długą logiczną, uporządkowaną, spójną i oryginalną wypowiedź, potrafi uzasadnić swoje zdanie. Wypowiada się w formach wypowiedzi pisemnej na poziomie celującym (kartkę z życzeniami, pозdrowieniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan</p>
--	--	--	--	---	--

			<p>interpunkcji są dobre. Kompozycja jest na poziomie dobrym.</p>	<p>dostosowana do formy wypowiedzi. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są bardzo dobre.</p>	<p>wydarzeń, opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, sprawozdanie). Buduje dłuższą wypowiedź ustną i pisemną charakteryzującą się bardzo bogatym słownictwem i różnorodnością składniową, prezentuje własne zdanie i uzasadnia je. Biegłe posługuje się cechami poznanych gatunków form wypowiedzi pisemnych, stosuje je w praktyce biegle. Biegłe dostosowuje styl do formy wypowiedzi. Kompozycja prac jest prawie bezbłędnie dostosowana do formy wypowiedzi. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są niemalże bezbłędne.</p>
--	--	--	---	---	---

<p>Gramatyka języka polskiego</p>	<p>W stopniu podstawowym stosuje wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia poznane części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot, orzeczenie). Rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące. Rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika, rzeczowniki własne i pospolite. Próbuje oddzielić temat od końcówki fleksyjnej wyrazu, porównuje tematy wyrazów odmiennych. Zna przypadki rzeczownika, odmienia proste</p>	<p>W stopniu dostatecznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia poznane odmienne i nieodmienne części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot, orzeczenie). Rozpoznaje w tekście i próbuje tworzyć formy przypadków, liczb, osób, czasów, trybów, rodzajów gramatycznych poznanych odmiennych części mowy, rozumie ich funkcje w wypowiedzi. Tworzy formy nieosobowe od czasowników w formie osobowej i</p>	<p>Stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia w zdaniu i tworzy różne formy poznanych odmiennych i nieodmiennych części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot, orzeczenie), podaje ich funkcję. Poprawnie odmienia poznane części mowy. Odmienia przez przypadki trudniejsze rzeczowniki, zna rodzaje stopniowania przymiotników i przysłówków, stosuje je w praktyce. Oddziela temat od końcówki fleksyjnej wyrazu, stosuje końcówkę zerową,</p>	<p>Biegłe stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia biegłe poznane części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i określa ich rodzaje i funkcje oraz części zdania (podmiot, orzeczenie). Biegłe odmienia poznane części mowy. Odmienia trudniejsze rzeczowniki. Dobrze stopniuje przymiotniki i przysłówki, wie, które przymiotniki i przysłówki nie stopniują się, bardzo dobrze zna i posługuje się rodzajami stopniowania. Biegłe oddziela temat od końcówki fleksyjnej wyrazu, stosuje końcówkę</p>	<p>Biegłe i prawie bezbłędnie stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Bezbłędnie rozróżnia i odmienia poznane części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot i orzeczenia), tworzy je, modyfikuje, określa ich rodzaje i funkcje. Stopniuje trudniejsze przymiotniki i przysłówki, odmienia trudniejsze rzeczowniki. Biegłe posługuje się tematem i końcówką fleksyjną wyrazów odmiennych. Biegłe rozróżnia i tworzy wypowiedzenia</p>
--	--	--	---	---	---

	<p>rzeczowniki przez przypadki. Rozpoznaje liczbę, osobę, czas, rodzaj, tryb, czasownika, formę osobową i nieosobową. Zna zasady stopniowania przymiotników, próbuje stopniować przymiotniki i przysłówki. Rozpoznaje liczbę, rodzaj i przypadek przymiotnika. Próbuje rozróżnić liczebniki. Rozumie pojęcie zdania i równoważnika zdania, potrafi wyodrębnić je w mowie i piśmie, wskazuje zdanie pojedyncze. Rozróżnia głoski, litery i sylaby. Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski. Zna alfabet. Wie, że nie wszystkie</p>	<p>odwrotnie. Tworzy rzeczowniki własne i pospolite. Rozróżnia i tworzy typy liczebników. Oddziela temat od końcówki fleksyjnej wyrazu, wypisuje oboczności. Tworzy czasowniki odrzeczownikowe i wskazuje ich funkcję. Poprawnie stopniuje proste przymiotniki i przysłówki. Zna rodzaje wypowiedzeń i ich cel. Rozróżnia zdanie pojedyncze (rozwinęte i nierozwinęte) i złożone oraz równoważnik zdania, zamienia równoważnik zdania na zdanie i na odwrot. Wyróżnia w wyrazie głoski, litery i sylaby. Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski. Stosuje</p>	<p>wypisuje oboczności. Zna rodzaje wypowiedzeń, ich cel i funkcję. Rozróżnia zdanie pojedyncze (rozwinęte i nierozwinęte) i złożone oraz równoważnik zdania, dokonuje przekształceń na wypowiedzeniach. Wyróżnia w wyrazie głoski, litery, dzieli wyrazy na sylaby, stosując wiedzę z tego zakresu. Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski. Rozróżnia spółgłoski miękkie i twarde. Stosuje alfabet w praktyce. Potrafi określić znaczenie przenośne związków frazeologicznych. Poprawnie tworzy zdrobnienia, zgrubienia, wyrazy</p>	<p>zerową, wypisuje oboczności. Zna rodzaje wypowiedzeń (równoważnik zdania, zdanie pojedyncze rozwinęte i nierozwinęte, zdanie złożone), rozróżnia je, tworzy, podaje ich cel i funkcję, dokonuje ich modyfikacji. Posługuje się wiedzą z zakresu fonetyki (litera, głoska, sylaba, samogłoska, spółgłoska miękka i twarda). Alfabet biegle stosuje w praktyce. Potrafi określić znaczenie przenośne związków frazeologicznych. Tworzy zdrobnienia i zgrubienia, wyrazy wieloznaczne, synonimy i antonimy – trudniejsze przykłady.</p>	<p>(równoważnik zdania, zdanie pojedyncze rozwinęte i nierozwinęte, zdanie złożone), zna ich cel i funkcję, dokonuje ich modyfikacji. Biegle posługuje się wiedzą z zakresu fonetyki (litera, głoska, sylaba, samogłoska, spółgłoska miękka i twarda). Alfabet biegle stosuje w praktyce. Potrafi biegle określić znaczenie przenośne związków frazeologicznych. Tworzy zdrobnienia i zgrubienia, wyrazy wieloznaczne, synonimy i antonimy – trudne przykłady, rozumie ich funkcje.</p>
--	--	--	--	---	---

	wyrazy mają znaczenie dosłowne. Wskazuje zdrobnienie, zgrubienie i wyrazy bliskoznaczne.	alfabet w praktyce. Rozpoznaje zdrobnienia, zgrubienia, wyrazy wieloznaczne. Zna pojęcie związek frazeologiczny Tworzy zdrobnienia i zgrubienia, synonimy i antonimy.	synonimy i antonimy.		
Ortografia i interpunkcja	Zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne:	Zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne:	Dobrze zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne oraz	Bardzo dobrze zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne oraz ich funkcje: kropka,	Bezbłędnie zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne i ich

	kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów. Poprawnie zapisuje datę. Podejmuje próbę zastosowania poznanych zasad.	kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa. Poprawnie zapisuje datę na dwa sposoby. Przeciętnie stosuje zasady w praktyce.	ich funkcje: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa. Poprawnie stosuje zasady zapisywania dat i stawiania kropki po liczbach. Dobrze stosuje zasady w praktyce.	przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa. Biegłe stosuje zasady zapisywania dat i stawiania kropki po liczbach. Biegłe stosuje zasady w praktyce.	funkcje: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa. Biegłe i prawie bezbłędnie stosuje zasady zapisywania dat i stawiania kropki po liczbach. Biegłe stosuje zasady w praktyce ze świadomością ich celu.
--	--	---	--	--	--

Lektury czytane w całości:

-Ferenc Molnar, *Chłopcy z Placu Broni*,

-Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania*,

-Edmund Niziurski, *Sposób na Alcybiadesa*.

Ponadto teksty literackie, inne teksty kultury zawarte w podręczniku *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy V szkoły podstawowej*, Anna Klimowicz, Marlena Derlukiewicz, Nowa Era (rozdziały 1-4)

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy V na poszczególne oceny – II półrocze

Dział	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Kształcenie literackie	Stopień opanowania	Stopień opanowania	Stopień opanowania	Potrafi samodzielnie	Twórczo oraz

<p><i>i kulturowe, tworzenie wypowiedzi, samokształcenie</i></p>	<p>przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela. Zna lektury obowiązkowe i uzupełniające we wskazanym przez nauczyciela fragmencie. Podejmuje próbę odczytania tekstów kultury. Ma opanowaną w stopniu dopuszczającym technikę czytania głośnego, podejmuje próbę doskonalenia. Przekazuje treści przeczytanego tekstu, potrafi odpowiadać na bardzo łatwe pytania do tekstu, tworzy łatwe pytania do tekstu. Rozróżnia tekst informacyjny,</p>	<p>przez niego wiadomości pozwala na samodzielne wykonanie zadań typowych. Zna treść lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w tym półroczu. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada na łatwe pytania. Ma opanowaną w stopniu dostatecznym technikę czytania cichego i głośnego, podejmuje próbę doskonalenia. Zna elementy świata przedstawionego. Potrafi opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na łatwiejsze pytania do tekstu, tworzy pytania do tekstu. Rozróżnia i podejmuje próbę wskazania funkcji</p>	<p>przez niego wiadomości pozwala na samodzielne wykonanie zadań typowych i trudniejszych, podejmuje próbę samodzielnego i logicznego myślenia. Zna dobrze treść lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w tym półroczu orientuje się w problematyce. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada pytania do tekstu kultury. Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowego przestankowania, doskonalą technikę czytania. Zna i potrafi wymienić elementy świata przedstawionego na</p>	<p>wnioskować, myśleć logicznie, uzasadniać swoje zdanie. Zna lektury obowiązkowe i uzupełniające przewidziane w tym półroczu na poziomie bardzo dobrym, dobrze orientuje się w problematyce. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada na wszystkie pytania do tekstu kultury. Czyta biegle, stosując zasady prawidłowego przestankowania, doskonalą swój warsztat pracy. Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu. Zna i potrafi bardzo dobrze wymienić elementy świata przedstawionego omawianych utworów uwzględniając szczegóły.</p>	<p>samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Proponuje rozwiązania oryginalne, jest kreatywny. Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności. Bardzo dobrze zna treść i problematykę lektur obowiązkowych i uzupełniających w tym półroczu. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada biegle na wszystkie pytania do tekstu kultury. Czyta biegle, stosując zasady prawidłowego przestankowania, głosowej interpretacji tekstu, doskonalą swój warsztat pracy. Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu.</p>
--	---	---	--	---	--

	<p>literacki, reklamowy, wymienia cechy tekstu publicystycznego. Ma ubogi zasób słownictwa. Rozumie różnicę między światem przedstawionym utworu a światem rzeczywistym. Wyodrębnia główne postacie literackie i wydarzenia. Łączy tytuły utworów z nazwiskami autorów. Rozpoznaje, baśń, mit, legendę, powieść, powieść fantasy, nowelę, dziennik, przysłowie, opowiadanie. Rozumie różnicę między światem przedstawionym utworu a światem rzeczywistym. Poprawnie pisze ramowy plan utworu do krótkiego tekstu. Recytuje krótkie</p>	<p>tekstu informacyjnego, literackiego, reklamowego, wymienia cechy tekstu publicystycznego i próbuje go samodzielnie wskazać. Ma przeciętny zasób słownictwa. Odróżnia baśń od innych utworów, zna cechy baśni. Zna cechy mitu i legendy, pojęcie: mitologia, powieść, powieść fantasy, nowela, dziennik, przysłowie, opowiadanie. Wskazuje w tekście poznane środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego i próbuje określić ich funkcje (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot</p>	<p>przykładzie. Potrafi opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na przeciętne pytania do tekstu, potrafi tworzyć pytania zamknięte i pytania otwarte do tekstu, ma dobry zasób słownictwa, zna sposoby bogacenia własnego słownictwa. Rozróżnia i wskazuje funkcję tekstu informacyjnego, literackiego, reklamowego, wskazuje cechy podanego tekstu publicystycznego. Charakteryzuje i ocenia postępowanie bohatera literackiego. Wskazuje w utworach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa. Rozumie morał wynikający z utworu literackiego. Zna cechy mitu i</p>	<p>Ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje, zna sposoby bogacenia własnego słownictwa i wykorzystuje je w praktyce. Potrafi bardzo dobrze opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na trudniejsze pytania do tekstu, potrafi świadomie tworzyć pytania zamknięte i pytania otwarte do tekstu znając ich celowość. Rozróżnia i wskazuje cechy oraz funkcję tekstu informacyjnego, literackiego, reklamowego, wskazuje funkcję i cechy podanego tekstu publicystycznego. Zna cechy mitu i legendy, pojęcie: mitologia, powieść, powieść fantasy,</p>	<p>Zna i potrafi bezbłędnie wymienić elementy świata przedstawionego omawianych utworów uwzględniając szczegóły. Ma bardzo bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje, świadomie doskonalili swój warsztat pracy w tym zakresie. Potrafi bezbłędnie opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na trudne pytania do tekstu. Potrafi świadomie tworzyć pytania zamknięte i pytania otwarte do tekstu znając ich funkcję. Bezbłędnie zna cechy mitu i legendy, pojęcie: mitologia, powieść, powieść fantasy, przysłowie, opowiadanie biegle</p>
--	--	---	--	--	---

	<p>teksty poetyckie oraz fragmenty prozy. Z pomocą nauczyciela wskazuje poznane środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, rymy dokładne i niedokładne, rytm, refren, epitet, przenośnia, morał, wątek, akcja, pytanie retoryczne, punkt kulminacyjny, puenta, związek frazeologiczny). Podejmuję próbę oceny bohaterów literackich, wskazuje bohaterów pierwszoplanowych i drugoplanowych, realistycznych i fantastycznych, wyodrębnia zdarzenia i wątki. Zauważa w tekście podstawowe zależności analityczno-interpretacyjne (w tym proste znaczenia przenośne).</p>	<p>liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, rymy dokładne i niedokładne, rytm, refren, epitet, przenośnia, morał, wątek, akcja, pytanie retoryczne, punkt kulminacyjny, puenta, związek frazeologiczny). Podejmuję próbę oceny bohaterów literackich, wskazuje bohaterów pierwszoplanowych i drugoplanowych, realistycznych i fantastycznych, wyodrębnia zdarzenia i wątki. Zauważa w tekście podstawowe zależności analityczno-interpretacyjne (w tym proste znaczenia przenośne).</p>	<p>legandy, pojęcie: mitologia, powieść, powieść fantasy, nowela, dziennik, przysłowie, opowiadanie próbuje wskazać te cechy w utworach literackich. Wskazuje poznane środki poetyckie i elementy budowy świata przedstawionego na przykładzie, wskazuje ich funkcje (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, rymy dokładne i niedokładne, rytm, refren, epitet, przenośnia, morał, wątek, akcja, pytanie retoryczne, punkt kulminacyjny, puenta,</p>	<p>nowela, dziennik, przysłowie, opowiadanie wskazuje w utworach literackich te cechy, próbuje wyodrębnić typy opowiadania. Rozumie i potrafi wskazać motywy postępowania bohaterów. Podaje poprawne cechy baśni i jej elementy na przykładzie, zna cechy baśni i bajki, odróżnia je i wskazuje morał oraz przenośne znaczenia. Samodzielnie rozpoznaje i nazywa środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego, potrafi samodzielnie podać przykłady poznanych środków artystycznego wyrazu (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot</p>	<p>wskazuje w utworach literackich te cechy. Wyodrębnia typy opowiadania. Rozumie i potrafi wskazać motywy postępowania bohaterów, wyraża przy tym własne zdanie, które potrafi logicznie uzasadnić. Podaje poprawne cechy baśni i jej elementy na przykładzie, zna cechy baśni i bajki, odróżnia je i wskazuje morał oraz przenośne znaczenia we wskazanym utworze. Samodzielnie, biegle rozpoznaje i nazywa środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego, potrafi samodzielnie i oryginalnie podać przykłady poznanych środków artystycznego wyrazu (ożywienie,</p>
--	---	--	---	---	---

	<p>kultury, podejmuje próbę właściwego odbioru tekstów kultury. Wykazuje się elementarną wiedzą z zakresu życia kulturalnego regionu. W formie ustnego opowiadania przekazuje treść utworu lub jego fragment, w kilku zdaniach opowie o własnych doświadczeniach, poprawnie przedstawia się, wita i żegna. Krótko wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi pisemnej, rozróżnia ich podstawowe cechy gatunkowe (kartkę z życzeniami, pozdrowieniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis</p>	<p>Próbuje odróżniać w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio ukryte. Określa temat i główną myśl prostego tekstu. Zna zasady korzystania i znajduje proste informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie. Rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się i znaków komunikacji. Potrafi nazwać swoje reakcje czytelnicze. Odróżnia fikcję od rzeczywistości, realizm od fantastyki. Recytuje krótkie teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji. Dobrze zna terminologię związaną z tekstami</p>	<p>związek frazeologiczny). Zna cechy baśni odróżnia je i wskazuje morał. Zauważa w tekście bardziej złożone zależności analityczno-interpretacyjne. Rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście, dostrzega relacje między częściami składowymi w wypowiedzi. Określa temat i główną myśl tekstu. Znajduje informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie. Rozpoznaje znaczenie i funkcje niewerbalnych środków</p>	<p>liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, rymy dokładne i niedokładne, rytm, refren, epitet, przenośnia, morał, wątek, akcja, pytanie retoryczne, punkt kulminacyjny, puenta, związek frazeologiczny). Wskazuje w utworach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa. Zauważa w tekście trudne i złożone zależności analityczno-interpretacyjne. Znajduje złożone informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie, rozróżnia rodzaje słowników i encyklopedii, zna ich funkcje. Stosuje w praktyce</p>	<p>uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, dialog, monolog, narrator, narracja, rymy dokładne i niedokładne, rytm, refren, epitet, przenośnia, morał, wątek, akcja, pytanie retoryczne, punkt kulminacyjny, puenta, związek frazeologiczny). Wskazuje w utworach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa, dokonuje oceny. Zauważa w tekście trudne i złożone zależności analityczno-interpretacyjne. Znajduje złożone informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie, rozróżnia</p>
--	---	--	---	---	--

<p>przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, opowiadanie odtwórcze, sprawozdanie, dedykacja). Uczeń stosuje na poziomie koniecznym (proste) zasady ortograficzne, interpunkcyjne, językowe, próbuje stosować poprawną kompozycję.</p>	<p>kultury, na poziomie przeciętnym dokonuje odbioru tekstów kultury. Wykazuje się przeciętną znajomością życia kulturalnego regionu. Wypowiedzi ustne są poprawne pod względem poprawności językowej, uczeń buduje dłużą logiczną wypowiedź, wypowiada się na poziomie dostatecznym w formach wypowiedzi pisemnej (kartkę z życzeniami, pozdrowieniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, opis elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog,</p>	<p>komunikowania się. Konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem. Recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji. Uczeń odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury. Dostrzega swoistość artystyczną dzieła. Wie, czym jest pytanie retoryczne. Formułuje przesłanie utworu literackiego. Posługuje się terminologią związaną z odbiorem tekstów kultury. Wykazuje się dobrą znajomością życia kulturalnego regionu. Wypowiedzi ustne są dobre pod względem poprawności językowej, tematu,</p>	<p>niewerbalne środki komunikowania się. Konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem. Recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, uwzględniając zasady głosowej interpretacji. Formułuje przesłanie utworu tekstu kultury. Świadomie i z uwagą odbiera teksty kultury. Wykazuje się bardzo dobrą znajomością życia kulturalnego regionu. Wypowiedzi ustne są bardzo dobre pod względem poprawności językowej, tematu, uczeń buduje dłużą logiczną i uporządkowaną, spójną wypowiedź, potrafi uzasadnić swoje zdanie. Wypowiada się w</p>	<p>rodzaje encyklopedii i słowników zna ich funkcje, świadomie się nimi posługuje. Stosuje w praktyce niewerbalne środki komunikowania się. Konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem. Wzorcowo recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, z zastosowaniem zasad głosowej interpretacji. Bez błędnie formułuje przesłanie utworu tekstu kultury. Potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości także regionu. Bierze udział w konkursach; osiąga w nich sukcesy w szkole i poza szkołą. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w</p>
--	---	---	--	--

		<p>opowiadanie z dialogiem, opowiadanie odtwórcze sprawozdanie, dedykacja). Dostosowuje wypowiedź do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej. Formułuje pytania do tekstu. Sporządza plan odtwórczy wypowiedzi. Ma średni zasób słownictwa z określonych kręgów tematycznych. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są poprawne. Kompozycja jest na poziomie przeciętnym.</p>	<p>uczeń buduje dłużą logiczną wypowiedź, potrafi uzasadnić swoje zdanie. Wypowiada się w formach wypowiedzi pisemnej na poziomie dobrym (kartkę z życzeniami, pozdrowieniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, dialog, opowiadanie z dialogiem, opowiadanie odtwórcze, sprawozdanie, dedykacja). Poprawnie przedstawia się budując dłuższą wypowiedź ustną i pisemną. Biegłe posługuje się</p>	<p>formach wypowiedzi pisemnej na poziomie bardzo dobrym (kartkę z życzeniami, pozdrowieniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, dialog, opowiadanie z dialogiem, opowiadanie odtwórcze, sprawozdanie, dedykacja). Buduje dłuższą wypowiedź ustną i pisemną charakteryzującą się bogatym słownictwem i różnorodnością składniową, prezentuje własne zdanie i uzasadnia je. Biegłe posługuje się</p>	<p>różnych formach szkolnych. Wypowiedzi ustne są bardzo dobre pod względem poprawności językowej, tematu, uczeń buduje dłużą logiczną, uporządkowaną, spójną i oryginalną wypowiedź, potrafi uzasadnić swoje zdanie. Wypowiada się w formach wypowiedzi pisemnej na poziomie celującym (kartkę z życzeniami, pozdrowieniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, dialog, opowiadanie z dialogiem,</p>
--	--	---	---	--	---

			<p>cechami poznanych gatunków form wypowiedzi pisemnych. Ma dobry zasób słownictwa z określonego kręgu tematycznego. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są dobre. Kompozycja jest na poziomie dobrym.</p>	<p>cechami poznanych gatunków form wypowiedzi pisemnych, stosuje je w praktyce prawie bezbłędnie. Bardzo dobrze dostosowuje styl wypowiedzi do formy. Kompozycja prac jest dostosowana do formy wypowiedzi. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są bardzo dobre.</p>	<p>opowiadanie odtwórcze, sprawozdanie, dedykacja). Buduje dłuższą wypowiedź ustną i pisemną charakteryzującą się bardzo bogatym słownictwem i różnorodnością składniową, prezentuje własne zdanie i uzasadnia je. Biegłe posługuje się cechami poznanych gatunków form wypowiedzi pisemnych, stosuje je w praktyce biegle. Biegłe dostosowuje styl do formy wypowiedzi. Kompozycja prac jest prawie bezbłędnie dostosowana do formy wypowiedzi. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są niemalże bezbłędne.</p>
--	--	--	---	---	--

<p>Gramatyka języka polskiego</p>	<p>W stopniu podstawowym stosuje wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia poznane części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik). Rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące. Rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika, rzeczowniki własne i pospolite. Próbuje oddzielić temat od końcówki fleksyjnej wyrazu, porównuje tematy wyrazów odmiennych. Zna przypadki</p>	<p>W stopniu dostatecznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia poznane odmienne i nieodmienne części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik). Rozpoznaje w tekście i próbuje tworzyć formy przypadków, liczb, osób, czasów, trybów, rodzajów gramatycznych poznanych odmiennych części mowy, rozumie ich funkcje w wypowiedzi. Tworzy formy nieosobowe od</p>	<p>Stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia w zdaniu i tworzy różne formy poznanych odmiennych i nieodmiennych części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik), podaje ich funkcję. Poprawnie odmienia poznane części mowy. Odmienia przez przypadki trudniejsze rzeczowniki, zna rodzaje stopniowania przymiotników i przysłówków, stosuje je w praktyce. Oddziela temat od końcówki fleksyjnej</p>	<p>Biegłe stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia biegłe poznane części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i określa ich rodzaje i funkcje oraz części zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik). Biegłe odmienia poznane części mowy. Odmienia trudniejsze rzeczowniki. Dobrze stopniuje przymiotniki i przysłówki, wie, które przymiotniki i przysłówki nie stopniują się, bardzo dobrze zna i posługuje się</p>	<p>Biegłe i prawie bezbłędnie stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Bezbłędnie rozróżnia i odmienia poznane części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot i orzeczenia, przydawka, dopełnienie, okolicznik), tworzy je, modyfikuje, określa ich rodzaje i funkcje. Stopniuje trudniejsze przymiotniki i przysłówki, odmienia trudniejsze rzeczowniki. Biegłe posługuje się tematem i końcówką fleksyjną wyrazów odmiennych. Wskazuje w zdaniu i</p>
--	---	--	--	---	---

	<p>rzeczownika, odmienia proste rzeczowniki przez przypadki. Rozpoznaje liczbę, osobę, czas, rodzaj, tryb, czasownika, formę osobową i nieosobową. Zna zasady stopniowania przymiotników, próbuje stopniować przymiotniki i przysłówki. Rozpoznaje liczbę, rodzaj i przypadek przymiotnika. Próbuje rozróżniać liczebniki. Wie, że wyrazy łączą się w zdaniach w związki wyrazowe. Rozumie pojęcie zdania i równoważnika zdania, potrafi wyodrębnić je w mowie i piśmie, wskazuje zdanie pojedyncze i złożone. Rozróżnia głoski, litery i sylaby.</p>	<p>czasowników w formie osobowej i odwrotnie. Tworzy rzeczowniki własne i pospolite. Rozróżnia i tworzy typy liczebników. Oddziela temat od końcówki fleksyjnej wyrazu, wypisuje oboczności. Tworzy czasowniki odrzeczownikowe i wskazuje ich funkcję. Poprawnie stopniuje proste przymiotniki i przysłówki. Wskazuje podmiot szeregowy i domyślny. Wskazuje w zdaniach związek główny i związki poboczne. Zna rodzaje wypowiedzeń i ich cel. Rozróżnia zdanie pojedyncze (rozwinęte i nierozwinęte) i złożone (współrzędnie i podrzędnie) oraz</p>	<p>wyrazu, stosuje końcówkę zerową, wypisuje oboczności. Wskazuje w zdaniu podmiot szeregowy i domyślny. Wskazuje w zdaniach związek główny i związki poboczne (wyrazy nadrzędne i podrzędne). Zna rodzaje wypowiedzeń ich cel i funkcję. Rozróżnia i tworzy zdanie pojedyncze (rozwinęte i nierozwinęte) i złożone (współrzędne i podrzędne) oraz równoważnik zdania, dokonuje przekształceń na wypowiedzeniach. Wyróżnia w wyrazie głoski, litery, dzieli wyrazy na sylaby, stosując wiedzę z tego zakresu. Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski. Rozróżnia</p>	<p>rodzajami stopniowania. Biegle oddziela temat od końcówki fleksyjnej wyrazu, stosuje końcówkę zerową, wypisuje oboczności. Wskazuje w zdaniu i tworzy podmiot szeregowy i domyślny. Biegle określa związki współrzędne i podrzędne w zdaniu, wyraz nadrzędny i podrzędny w związku pobocznym. Zna rodzaje wypowiedzeń, ich cel (równoważnik zdania, zdanie pojedyncze rozwinęte i nierozwinęte, zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie), rozróżnia je, tworzy, podaje ich funkcję i dokonuje ich modyfikacji. Posługuje się wiedzą z zakresu fonetyki</p>	<p>z uwzględnieniem funkcji podmiot szeregowy i domyślny. Biegle określa związki współrzędne i podrzędne w zdaniu, wyraz nadrzędny i podrzędny w związku pobocznym, wskazuje związek rządu. Biegle rozróżnia i tworzy wypowiedzenia (równoważnik zdania, zdanie pojedyncze rozwinęte i nierozwinęte, zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie), zna ich funkcję i cel, dokonuje ich modyfikacji. Biegle posługuje się wiedzą z zakresu fonetyki (litera, głoska, sylaba, samogłoska, spółgłoska miękka i twarda). Alfabet biegle stosuje w</p>
--	---	---	---	--	--

	<p>Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski. Zna alfabet. Wie, że nie wszystkie wyrazy mają znaczenie dosłowne. Wskazuje zdrobnienie, zgrubienie i wyrazy bliskoznaczne.</p>	<p>równoważnik zdania, zamienia równoważnik zdania na zdanie i na odwrot. Wyróżnia w wyrazie głoski, litery i sylaby</p> <p>Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski. Stosuje alfabet w praktyce. Rozpoznaje zdrobnienia, zgrubienia, wyrazy wieloznaczne. Zna pojęcie związek frazeologiczny Tworzy zdrobnienia i zgrubienia, synonimy i antonimy.</p>	<p>spółgłoski miękkie i twarde. Stosuje alfabet w praktyce. Potrafi określić znaczenie przenośne związków frazeologicznych</p> <p>Poprawnie tworzy zdrobnienia, zgrubienia, wyrazy wieloznaczne, synonimy i antonimy.</p>	<p>(litera, głoska, sylaba, samogłoska, spółgłoska miękka i twarda). Alfabet biegle stosuje w praktyce. Potrafi określić znaczenie przenośne związków frazeologicznych. Tworzy zdrobnienia i zgrubienia, wyrazy wieloznaczne, synonimy i antonimy – trudniejsze przykłady.</p>	<p>praktyce. Potrafi biegle określić znaczenie przenośne związków frazeologicznych. Tworzy zdrobnienia i zgrubienia, wyrazy wieloznaczne, synonimy i antonimy – trudne przykłady, rozumie ich funkcje.</p>
<p>Ortografia i interpunkcja</p>	<p>Zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z</p>	<p>Zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z</p>	<p>Dobrze zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z</p>	<p>Bardzo dobrze zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z</p>	<p>Bezbłędnie zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z</p>

	<p>„u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów. Poprawnie zapisuje datę. Podejmuje próbę zastosowania poznanych zasad.</p>	<p>„u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa, wielokropek. Poprawnie zapisuje datę na dwa sposoby. Przeciętnie stosuje zasady w praktyce.</p>	<p>„u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne oraz ich funkcje: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa, wielokropek. Poprawnie stosuje zasady zapisywania dat i stawiania kropki po liczbach. Dobrze stosuje zasady w praktyce.</p>	<p>„u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne oraz ich funkcje: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa, wielokropek. Biegłe stosuje zasady zapisywania dat i stawiania kropki po liczbach. Biegłe stosuje zasady w praktyce.</p>	<p>„u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne i ich funkcje: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa, wielokropek. Biegłe i prawie bezbłędnie stosuje zasady zapisywania dat i stawiania kropki po liczbach. Biegłe stosuje zasady w praktyce ze świadomością ich celu.</p>
--	--	--	---	--	--

Lektury czytane w całości:

-Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*,

- Mark Twain, *Przygody Tomka Sawyera*.

Ponadto teksty literackie, inne teksty kultury zawarte w podręczniku *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy V szkoły podstawowej*, Anna Klimowicz, Marlena Derlukiewicz, Nowa Era (rozdziały 5-7)

Urszula Adrian